Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Dnro K2025-27
1.10.2025

Lausuntopyyntönne: Verojaosto torstai 2.10.2025 klo 10.00 / HE 98/2025 vp
LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI VUODEN 2026 TULOVEROASTEIKOSTA JA TULOVEROLAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIKSI MUIKSI VEROLAEIKSI

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettynä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

Työhuonevähennys

Siltä osin kuin hallitus ehdottaa, että kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona, ei Suomen Asianajajat kannata hallituksen esitystä.

Etätyömalli on tullut Suomeen jäädäkseen sellaisenaan tai hybridimuotoisena siten, että osa työstä voidaan tehdä kotona ja osa työpaikalla. Tämä malli osaltaan kannustaa joustaviin työntekotapoihin ja on omiaan edistämään työn mielekkyyttä ja kannustaa työn tekemiseen.

Työn tekemistä on tarkoituksenmukaista kannustaa myöntämällä verovähennys sellaisille työntekijöille, jotka uhraavat osan omasta kodistaan työnantajansa tarpeisiin tehdäkseen kotona etätöitä.

Kun yleinen pyrkimys on, että verotusta pyritään automatisoimaan mahdollisimman paljon, on kaavamainen vähennys perusteltu verrattuna harkinnanvaraiseen menettelyyn, jossa verovirkailija joutuu ottamaan vähennysvaatimukseen nimenomaisesti erikseen kantaa. Harkinnanvaraiset vähennykset ovat myös omiaan aiheuttamaan tarpeita muutoksenhakuprosesseille, jotka eri muutoksenhakuasteissa sitovat viranomaisten voimavaroja.

Lisäkauppahinta tuloverotuksessa ja tappioiden huomioiminen taannehtivasti

Siltä osin kuin on ehdotettu, että luovutuksesta vahvistettu tappio säädettäisiin oikaistavaksi verotuksen oikaisun määräaikojen estämättä muutoin jo vanhentuneiden verovuosien verotuksessa, toteaa Suomen Asianajajat, että on tarkoin harkittava, voidaanko pitää tarkoituksenmukaisena tilannetta, jossa lakiin säädetään nimenomainen poikkeus muutoin täysin rikkoutumattomaan sääntöön siitä, että kun verovuosi on vanhentunut, ei siihen liittyviä muutosvaatimuksia voida enää Verohallinnossa tutkia.

Suomen Asianajajat katsoo, että verojärjestelmä on tarkoituksenmukaista pitää mahdollisimman yhtenäisenä ja poikkeuksia perusperiaatteisiin tulee säätää ainoastaan erittäin painavin perustein. Käsillä olevassa asiassa ei ole nähtävissä niin suurta intressiä, että tappion käsittelyn jaksotus voitaisiin ulottaa muutoin jo vanhentuneisiin verovuosiin, joten Suomen Asianajajat ehdottaa, että ehdotuksesta oikaista vanhentuneiden verovuosien verotusta luovutaan ja tappion jaksottamista koskeva asia joko ratkaistaan lainsäädännöllisesti toisin (esimerkiksi symmetrisesti lisäkauppahinnasta aiheutuvien myöhemmille verovuosille jaksottuvien voittojen kanssa) tai koko kysymys jätetään tulevan oikeuskäytännön varaan. Suomen Asianajajilla ei ole tiedossa minkään muun verotukseen liittyvän asian osalta nyt ehdotetun TVL 110 §:n 3 momentin kaltaista säännöstä, joka kuuluisi ”Oikaisu tehdään, vaikka verotuksen oikaisun edellytykset puuttuvat”.

Työnantajan maksaman oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Siltä osin kuin hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin lisättäisiin uusi pykälä, joka koskisi työnantajan maksamia työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia, kannattaa Suomen Asianajajat ehdotusta katsoen sen edistävän oikeusvarmuutta, oikeusturvaa ja oikeudenmukaisuutta työelämässä. Työntekijän oikeusturvan varmistamiseksi Suomen Asianajajat kuitenkin esittää hallituksen esitykseen seuraavia täsmennyksiä.

Hallituksen esityksen TVL 69 e §:n 1 momentin 3 kohdan säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 69) todetaan, että ”*Esimerkiksi työnantajan selvästi lainvastainen pyyntö, määräys tai ohjeistus ei yksinään tarkoittaisi, että pykälän 1 momentin 3 kohdan edellytys täyttyisi*”. Seuraavasta kappaleesta taas ilmenee, että työnantajan ohjeistus huomioidaan asian arvioinnissa. Käytännössä voinee esiintyä tilanteita joissa työntekijän teko on perustunut pelkästään työnantajan käskyn noudattamiseen. Muiden TVL 69 e §:n soveltamisedellytysten täyttyessä olisi perusteetonta rajata kategorisesti kaikki tällaiset tilanteet TVL 69 e §:n soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen Suomen Asianajajat ehdottaa yllä kursivoituna esitetyn lauseen poistamista hallituksen esityksestä tai vähintään ”pääsääntöisesti” -sanan lisäämistä ”tarkoittaisi” -sanan eteen.

Hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa rajataan edelleen työntekijän henkilökohtaiseen verotukseen liittyvät asiat TVL 69 e §:n soveltamisalan ulkopuolelle. Suomen Asianajajat viittaa näiltä osin hallituksen esityksen luonnokseen annetussa lausunnossa (25.6.2025, kohta 2.4) esitettyyn näkökulmaan ja perusteluihin. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa hallinnolliset sanktiot on samastettu rikosoikeudellisiin seuraamuksiin ja työntekijää koskeva veroasia voi olla rikosasia tai muuttua prosessin aikana sellaiseksi. Työntekijän oikeusturvan kannalta on lisäksi keskeistä, että vaikka asia sinänsä liittyisi työntekijän henkilöverotukseen, asiassa voi olla käytännössä kyse työsuhteeseen kiinteästi liittyvästä hyvin monimutkaisesta veroasiasta, johon työntekijä ei käytännössä kykene ottamaan kantaa omatoimisesti, kuten ulkomaisen työnantajakonsernin suunnittelemasta palkitsemisjärjestelystä tai siitä, että verottajan tulkinta työnantajan suunnittelemaan henkilöstörahastoon liittyen kiristyy. Esimerkitilanteissa olisi kohtuutonta, ettei työntekijä voisi ilman ylimääräisiä veroseuraamuksia vastaanottaa työnantajan kustantamaa oikeudellista neuvonantoa.

Monimutkaisia, työstä johtuvia veroriitoja voi syntyä myös tilanteessa, jossa työnantaja määrää työntekijän työskentelemään ulkomailla, jolloin työntekijälle voi aiheutua veroseuraamuksia Suomen lisäksi myös ulkomailla. Tällaisessa tilanteessa työntekijän voi olla vaikeaa itse arvioida oikein verovelvoitteensa ja näin ollen on perusteltua, että työnantaja voi tarvittaessa kustantaa työntekijälle tämän tarvitseman oikeudellisen neuvonnan kustannukset.

Helsingissä 1. päivänä lokakuuta 2025

SUOMEN ASIANAJAJAT

Niko Jakobsson
Pääsihteeri

LAATI

Asianajaja Torsti Lakari, Helsinki

Suomen Asianajajien lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 150 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu verooikeuden asiantuntijaryhmässä.